

Телеграфъ есе де дое орі пе септемьл: Меркереа ши Съмьта. Препьмерациъна се фаче дн Сивъ ла еспедитра фоиі; пе афа-ръ ла Ч. Р. поше, къ вані гата, прин скрисорі франкате, адресате кьтре еспедитър. Препьл прьмерациъней пентр Сивъ есте пе анъ 7. ф. м. к.; еар

пе о жметате де ан 3. ф. л. 30. кр. — Пентр чеделате пьрці аде Трансилвані ши пентр провинцие дн Монархіе пе зп ан 8. ф. л. еар пе о жметате де анъ 4. ф. л. — Інсерателе се пьтескь къ 4. кр. — Ши пьрл къ словь шиі. — Пентр принч. ши цери стрьно пе зпъ ан 12 ф. пе 1/2 ан 6 ф. м. к.

Денеш телеграфикъ.

* Атенъ 18 Октом. в. п. Дн зрѣа екзѣпетеі чеі сімпи-тоаре, че креше пентетат, с'а цнзт дн сенат маі мьлте десватері. Еспортареа възателор дн портвріле Гречіеі с'а опрѣт.

Чева пентр Скоале.

V. Дн церіле де короапъ знде констѣтѣціа де скоале політѣкъ се афл дн лъкраре, есте пе лъгъ тоатъ скоала попъралъ, каре е скоала облігатъ а знеі детермінате комъне сколаре, зп прівіегіе-тор, саъ инспектор шіреан локал алес дн мѣжлокъл мѣдларілор комъней, каре есте днърчѣнат къ прівіегереа саъ инспекціа асъпра скоалеі локълзі, днкът ачеаста се къвіне ши комъней, ши ачеаста о поартъ ел дн пьтеле комъней, ачест прівіегеторіѣ есте тот одатъ ши мѣжлочіторіѣ ла тоате днътшпльріле днтре скоалъ ши комънъ. Ел се алене де Жаделе сатълзі саъ Орашълзі дн кодцеленере къ преотъл локал, се адъче дн кандіаціе ла ч. р. претъръ ши дн ка-піталъ се денъмене де гъверн, еаръ дн чеделате локърі де пре-фектъръ прин зп декрет деосевіт, ши се проведе къ о деосевітъ ін-стръкціе. Спре ачеаста дірегъторіе опоріфікъ аре съ се аленъ тот дезна зп пріетіп ал скоалеі, зп бърват днтре чеі маі інтеліцінці, саъ пріченъці ши къ ваъ дн комънъ (Сат, Ораш) кързіа тот одатъ дн днъдъеск тревъріле сале пропрі а жертвѣ тіпшл речерът спре бпеле тіперімеі фъръ пічі о платъ. Активітатеа инспекторълзі де ско-лъ локал, каре пъ есте днпінте стътторіѣ, чи пьмаі обсерватор саъ прівіегетор ал скоалеі, ши ал днвъцътърілор, се днпінде асъпра прівіегереі песте къса де скоалъ, ши днтокміреі еі дн лонтръ, асъпра обсервѣріі цперіі тіпшлзі прескріе пентръ скоалъ, а черче-търіі скоалеі ши а пьртъріі атът а тіперімеі, кът ши а днвъцъторілор дн скоалъ ши афаръ де скоалъ.

Експерінца а доведіт ачест інстѣтзт атът де пріпнціос пентръ скоалеі попъларе, днкът къ тот темейл пьтем чере, ка съ се дн-тродъкъ кът де кърѣнд ши дн цара поастръ Трансилваніа, ши пре-вътіндінеа. Дналта стъпънпуре, каре къ пьрпнтешіі сѣі окі прівіегіазъ пелпчетат асъпра сьзшлор сѣі, пъ а трекът къ ведереа пічі дн-прівіінда ачеаста цера поастръ, ши прекът ам пьтзт прічене, саъ фъкзт челе де ліпсъ, ка съ се днтродъкъ ачест інстѣтзт пентръ про-перітатеа скоалелор поастре атъта де імпортант, ши ла поі прекъш са днтродъе дн Шгаріа, Кроаціа, Славоніа ши дн Бънат къ Воіво-діна, ши фінд къ пьтем ащепта къ тот дрептъл, къ се ва днтродъче ши ла поі днтръ адевър, афлш къ кале а днпъртшші четіторілор жьрналълзі ачестъ ши ліпінментеле інстръкціеі инспекторілор де сколі локалі ши але декретълзі къ каре се вор денъмі, ка де ачі съ се вадъ маі лъшвріт, кът есте де фрътоасъ кіешареа лор, ши кът пот еі фолосі скоалелор, авънд вое дестълъ, енерціе къвенітъ ши фріка лзі Дъшпезъ днтръ тоате даторіпделе сале, ши ка съ се фа-къ комънеле постре къпоскъте къ зп інстѣтзт, каре кърѣнд ва днтра дн лъкраре ши дн цара поастръ. Референтъл ачестор рьндърі шіе дн експеріпцъ, кът де греш се адміністрезъ тревіле скоалеі знде аъ де а се местека маі мьлці, целозіа, патішїле оарбе, інтересе дн парте, лъкоміа сьнт кам де овше ачеле зръте педече каре се пьп дн дръш ши ла челе маі сѣпте лъкрѣрі. Авънд днсъ дн пьтеле дн-тронеі овше пьмаі зп бърват къ фріка лзі Дъшпезъ ши ом де оме-ніе треава скоалелор прин Сате ши ораше дн прівіінда чедор аръ-тате, тревзіе съ пьдъждъім, къ вор днчета тоате зрътеле патімі че днвържбеск де атътеа орі метьрїі комънелор, прьпчїі вор черчета

скоала къ акъратецъ, днвъцъторїі днш вор днделіні даторіпделе лор къ сьзшпътате, пьрпнціі ши метьрїі комъней вор контрївзі прин органъл ачеста ла есвдпнереа скоалеі шд дотаріа днвъцъторілор, ши аша днтреага комънъ къ пьтерї днпрезнате, вор фаче ачееа пентръ скоалъ, че се чере дела еі ка піше крещіні вьні ши оаменї де оме-ніе, ши ка адевърадї четъденї аї пареї Монархіеі Австрїае ши кре-дпнціоші сьзшні аї преа днъзратълзі лор Монарх.

Формъларіал Декретълзі дъпъ каре ар фї съ се денъмеаскъ Інспекторъл де скоале локал есте зрѣтторіал:

Домълзі N. N. дн N.

Презвїнд кандіаціа фъкзтъ де кътръ жьделе комънал дн ко-дцеленере къ Парохъл локълзі, Въ денъміп прин Декретъл ачеста де Інспектор де скоалъ локал шіреан ал Скоалеі дн . . . . . Се ащевантъ дела Дта къкът веі респънде деплпн днкредерїі че с'а пзе дн Дта, ши Тевеі сьргзі а днпінта бпеле скоалеі днкредпндате днгрїжіреі Дтале прин ексакта днделпнпуре а даторіпделор че 'ці сьнт днсемпате дн Інстръкціа алътратъ.

Сивіиъ, саъ локъл Прѣфектъреі дн зїоа лъпа ши авъл. Дела ч. р. Локъпндъ саъ Прѣфектъръ.

Іаръ Інстръкціа ла каре се проваокъ дн ачест декрет ар фї кам зрѣттоаре.

Фінд къ Інспекторъл де скоалъ локал аре съ поарте инспекціа асъпра скоалеі дн пьтеле овшеі саъ комъней, і се даъ зрѣттоарело прескрїе:

1. Чеа дпнтъзі а лзі даторіпцъ есте а пьрта грїжъ пентръ чер-четареа скоалеі къ сьргзпндъ дн партеа прьпчлор. Спре ачест сфършпт аре ел.

а) Дн тот авъл дн ферїеле де тоампъ (вакандіе) къ днвъ-цъторіал а фаче о копсігнаціе а копїлор капачї де скоалъ, ши а о днпърі къ сьзскріереа са.

б) маі де мьлте орі, ши варем одатъ дн 14 зїле, а черчета скоала, ши а прівї дн каталоацеле де діліценде (копсігнаціа пьтеле-лор) ка съ вадъ деакъ сьнт тоці копїї дн скоалъ. Деакъ зпї пъ ар фї веніт ла скоалъ, атънчі ел аре съ іспїтеаскъ дъпъ прїчина певенїреі лор, съ анімеазъ пьрпнціі спре трїмітереа прьпчлор ла мькоалъ къ прїетїнеці днделпнърі, ши деакъ ачесте ар ретълеа фъръ ськчес, сѣї арате къ шїреа Парохълзі локал жьделзі локълзі.

в) съ сьзскріе копсіенціос екстрактеле де лъпъ саъ де пь-трарїѣ де ап ал прьпчлор карїі аъ ретас дела скоалъ, ши ла чер-четареа, че ва фаче дн прівіінда ачеаста жьделе комъней, съ сѣ-тъзіаскъ пелъртїнїтор пьмаї атънчі ла словозїреа де педепансъ, деакъ ва шї къ тот адевъръл, къ аъ фост прїчїні дндестълітоаре пентръ че аъ ретас копїї дела скоалъ.

2. Ел аре даторіпцъ а днгрїжі, ка днвъцътъръ съ се деа ті-перїмеа къ сьргзпндъ, ши ачеаста съ се трактезе дъпъ прескрїе; пентръ ачееа ел аре

а) ла вїзїтаціа са маі де мьлте орі дн скоалъ съ обсервеазъ деакъ днвъцъторїі сьнт пе днтреръпт дн скоалъ, ши оаре пъ дн-чеп еї днвъцътъръ преа тьрзіѣ ши о сфършеск преа де време.

б) Маї департе съ аїе аміпте, оаре пьдн тревзпндеазе дн-въцъторіал дн времеа скоалеі копїї ла традереа клопотелор, саъ спре сьвършїреа лъкрърілор сале де касъ саъ алтор лъкрърі, дї трї-міте днп скоалъ, деакъ зшъл ел къ копїї прїетїнеще дъпъ пре-скріс, кътъ ла гъчереа ши атенціа копїлор, пре чеї че грешеск пьї педепсече къ педепансе опрїте, деакъ цїне скоала ши сьзлело скоалеі кърате, ши днзшї ел вїне дн скоалъ кърат ши днвъркат дъпъ рьндзіалъ.

Деакъ обсерваторъ ел дп пвктеле ачесте врео грешалъ, атвчї делок ва дпщїнда деспре ачеста пе дпвдъторїѣ. Деакъ Инспекторъ де шкоалъ локал ар обсерва песте ащептаре, къ дпвдътъра релїїеї пз се дпвдътще дестъл де къ сдъргїндъ, саѣ къ катїхетъл пз ар тракта ла ачеста пе копїї вїне, атвчї ел аре деспре ачеста съ факъ дпщїндаре ла инспекторъ де сколе чїркълар (ла Протопоп).

3. Ел аре дпсърчїнаре съ пїрвегеъ шї асѣпра пдравдїлор копїлор къ Парохъл локал шї къ дпвдъторїѣ. Пентръ ачееа ел аре

а) а бѣга сеата, ка копїї съ вїпъ къ сдъргїндъ шї рѣнд ла вїсерїкъ. Дп вїсерїкъ, кънд есте дпвдъторїѣл къпрїнс къ къптърїле вїсерїчешї, съ фїе къ прївїегере асѣпра пдртърїї лор морале, шї съ цїпъ дптръ еї дїсцїплїпъ шї рѣнд къ шїжлоаче дпделенте.

б) Пдртареа копїлор пекзвїпчїоасъ пе зїде шї локзрї пвблїче съ о дождънеаскъ.

4. Ел аре дрепт а къта ка дпвдъторїѣл съ прїмеаскъ плата са къвїпчїос. Дп прївїпнда ачеста аре ел

а) съ фїе де фадъ ла хотърреа че о фаче Парохъл локзлї шї жвделе къ дпчептъл апзлї сколастик ачелор копїї, карїї аѣ съ се дпведе фъръ нїчї о платъ, шї съ прївеаскъ къ консчїендїосїтате, ка пзтеръл ачестор копїї съ пзсе рїдїче пе дрепт спре даъна дпвдъторїѣлї, саѣ а фондзлї сколастик, чї пзтаї ачїа съ фїе пдртърїї де дпвдътъръ фъръ платъ, а кърор пдрїпдї дзпъ § 181 шї 182 аї констїтвдїеї де скоалъ полїтїче *) съпт словозї дела плтїреа банїлор де скоалъ.

б) Ел аре съ прївїегїазъ, ка лешпеле спре дпкълзїреа скоалеї саѣ съта банїлор токшїтъ пентръ ачеста съ се деа ла време потрївїтъ.

в) Ел аре съ копзкредо, ка дпнїле дпвдъторїлор съ се адзне къвїпчїос дп атъсратъ твдїтїе шї вѣнеадъ шї съ і се предеа. Де ва обсерва ел ачї врео скдртаре, атвчї ел аре съ арате твдзларїлор комзпїї прїп сѣтъзїре влндъ педрептатеа, каре еї о фак спре скдртареа пнїї асѣпра звзї вѣрбат, каре дпвацъ првчїї лор, токмаї аша аре ел де а се сдъргї, а превенї прїп вѣпъ дпделенере кълчевїле, де каре ар фї театъ къ сар пзтеа паще, шї а ешеза челе че саѣ пзскдт.

5. Ел аре дпдаторїе а прївїегїа асѣпра стърїї вѣне а касеї де скоалъ, шї а зпелелор скоалеї, шї а фъче вѣгъторїѣ де самъ ла дефектеле лор пе преотъл локзлї, ла рѣндзїта репаратъръ саѣ кълдїре съ іа сеатъ, деакъ се пзп ачесте дп лзкране атъсрат рѣндзїелїлор маї дпалте кът де къ грава, шї а аръта парохълї локал абатерїле, твдндареа саѣ тотала лзсаре.

6. Ла вїзїтацїа инспекторълї де скоале черкълар, саѣ а Протопопзлї аре пегрешїт съ фїе де фадъ, шї че а обсерват ел дп времѣа трекзтъ грешїт, саѣ вреднїк де лаздъ, съ дескопѣре инспекторълї де скоале черкълар къ сїпчерїтате, ла дптъмпларе дпсъ кънд грешала ар цїнеа де дпвдъторїѣ пз дп пресендїа копїлор.

7. Зндѣ копстъ зп фонд сколастик пропрїѣ, аре инспекторъ де скоалъ локал а ведеа сокотеала че есте де а се фаче деспре адмїнїстрацїа лї дп тот анзл шї а о сѣвскрїе шї ел.

Инспекторъ де скоалъ локал, аре дп пзтереа де регъторїе сале де прївїегере, пе кареа поартъ дп пзтеле комзпїеї дп тревїле сколаре, ла репрезентанцїа комзпналъ съ іа лок шї глас мїптен лъпгъ жвделе комзпнїї, шї дп четъдї дзпъ консъл шї дзпъ сенаторї.

Монархїа Австриакъ.

Трансїлванїа.

V. Сївїїѣ 15 Октомвріе. Маї сѣс арътарът дпгрїжїреа пдрїндеаскъ а дпалтеї стъпзпїрї пентръ дпщїндареа инспекторїлор де

*) § 181 ал Констїтвдїеї де скоалъ полїтїче сѣпъ аша: Дптре сдърачї аѣ съ се пзтере ачїа, карїї дптръ адевр прїмеск дпнїнстїтвдїеї де сдърачї сѣсїпѣре, саѣ ар прїмїо, деакъ ар авеа їнстѣтл потерѣ де ажзис, дптръ тот ачїе желерї шї оатенї, карїї пе сїне шї фамиліа еа о хрѣпск дп адевр къ греѣ.

§ 182. Шї ачїа пдртърїї карїї плътеск зп копїї банї де скоалъ, пз аѣ съ плътескъ пентръ чеїаладї, пе карїї дп трїмїте тот одагъ ла скоалъ. Дпсъ ачеста есдендїе съ се факъ пзтаї дп сате, пз дпсъ шї дп ораме шї четъдї, зндѣ съпт четъдеанї шї локзїторї вогадї, карїї пз аѣ атъта лїпсъ де ачеста зшораре.

скоалъ локалї, адъогвнд тот одагъ шї каре ар фї дпсърчїпдїре шї дрептърїле лор, акъта врем съ арътъм, къ прекзт сѣпъ тот къпрїнсъл їнстръкдїеї лор, еї пз съпт де а се прївї ка нїще дпалте стъгъторїаї дпвдъторїлор, чї пзтаї ка нїще абсерваторїаї сколеї локале, карїї съпт дпсърчїнадї, а адъче тоате вѣзтеле дефекте ла къпощїнда Парохълї локал, ка звзї пемїжлочїт дпалте стъгъторїѣ. Деакъ еї даръ шї пз аѣ дрепт а съ аместека дп пропрїѣл дпвдътъмъпт а катехетълї шї ал дпвдъторїѣлї ка зпї, карїї де твдтеорї ле шї лїпсече дпсѣшїреа, тотъшї дп алта парте есте чеа маї маре алор даторїе а прївїегїа, ка копїї съ теартъ ла скоалъ регзлат шї дп време потрївїтъ, шї ка дпвдъторїї съ пдстрѣзе къ сдъргїндъ прескрїселе чѣсърї пентръ скоалъ, съ ле цїпъ, шї съ трактеазъ копїї къвїпчїос. Шї фїнд къ еї астфелїѣ дпнїнд прївїегереа лор шї асѣпра дпвдътърїеї релїїоасе, слъжеск еї тот одагъ шї їнтереселор вїсерїчешї, кърїа тревзїе сїї песе ка тїперїтеа сколаръ а тзтзор комзпелор се прїмеаскъ дпвдътъра крешїнеаскъ дп прескрїселе пентръ еа чеасърї, прїп ачеста дпсъ пз ексерчїазъ їнспекторъ де скоалъ о дпвїгаре а дпсѣшї дпвдътъмъптълї релїїос каре стъ пзтаї сѣпъ парох, шї зндѣ ачеста ар фї шї катехет, сѣпъ Протопоп ка їнспектор де скоале чїркълар, кързїа шї їнспекторъ де скоалъ локал аре дп касъл де пре зртъ сїї факъ пзтаї арътаре деспре челе че а обсерват пепотрївїте. Дп ексердареа дїрегъторїеї сале репрезентеазъ инспекторъ де скоалъ локал пзтаї мареле пзтър ал пдрїпдїлор, де акърор сѣптъ даторїндъ цїне дпгрїжїреа пентръ о крешере вѣпъ а копїлор шї каре дптр'о парте съпт де твдтеорї прїп тревїле сале дпдекадї, ка съ дпгрїжеаскъ еї сїпгърї де скоалъ, дпн алта парте дпсъ прїп ачеста с'ар къшзпа пзтаї дпдедекърї пекзвїпчїоасе. Пентръ ачееа тот отъл кързїа дї заче ла їнїтъ скоала попзларъ шї крешереа тїперїтеї крешїне, тревзѣ съ сїмтъ о вѣкзрїе пентръ їнфлзїнда че се дъ инспекторълї де скоалъ локал асѣпра скоалеї, маї вѣртос де ва къѣта, към къ нїчї епїскопїеле, нїчї стъпнїреа пз се пот лїпсї де зп орган дп комзпъ, каре се репрезентеазъ їнтереселе пдрїпдїлор, шї каре есте авїсат, а фаче пашї пентръ сѣсїпѣреа рѣндзїелїї дп афартъ а скоалеї, прекзт шї пентръ дпдедекареа дефектелор, деакъ прекзт се дптъмплѣ де атътеа орї, парохъл пддїп се дпгрїжаще де скоалъ, шї де дпвдъторїѣ. Зндѣ дпсъ ачеста дпш фаче даторїа, аколо ва фї инспекторъ де скоалъ локал, пре каре шї ел лаѣ алес, зп мартор пекзрмат шї сїгър ал актївїтатеї лї опесте, шї ал рѣндзїелїї вѣне дп скоалъ, прекзт шї чел маї гравнїк шї потрївїт дпдеплїнїторїѣ ал рѣндзїелїлор лї ла комзпъ, шї ла сїпгратїчїї пдрїпдї, къ каре а копверсъ пемїжлочїт де твдте орї пз дпгдзїе парохълї челе лалте тревї але лї. Дп ачест кїп есте їнстїтвдїеї де инспекторї де скоале локалї зп їнстїтвдїеї вѣп, шї прїпчїос пентръ просперареа скоалелор попзларе.

Дпн їнстръкдїа каре о ва авеа инспекторъ де скоалъ локал се поате ведеа шї кам че дпсърчїнаре пентръ скоале вор авеа шї жзїї комзпелор, шї че аѣ парохїї локалї ка дїректорї локалї, шї Протопопї ка инспекторї де скоале черкъларї, шї деакъ звзл саѣ алъл пзшї ва фаче даторїа, прекзт къ дзрѣре тревзѣ съ тдртърїсїм, къ ачеста къ пдїне екцендїї есте о грешалъ кам де овще, атвчї тотъшї ва фї ал треїлеа, каре ва пдрта грїжъ де скоалъ саѣ ва дпболдї пре чеї лашї, ка съ пз зїте де еа, шї ва прївїегїа асѣпра дпвдъторїлор, ка съ пзшї пѣардъ времѣа дп зъдар пднд сколарїї ла лзкрзрї пропрїї, ла трацѣреа клопотелор, ш. а. Ноъ прекзт пе есте къпоскът астфелїѣ де инспекторї се афлъ пзтаї дп Брашов ла Бїсерїка С. Нїколае дптърїдї дпкъ де Гзверпъл чел векїѣ, шї карїї дзпъ їнстръкдїа че лї са дат дела репрезентанцїа Бїсерїчїї аѣ съ їнспекдїонѣзе скоалеле порталѣ де аколо, кът а фолосїт дпсъ актївїтатеа лор, де о камдатъ пз пзтем фаче нїчї о бѣгаре де сеатъ, шї ла Селїде лъпгъ Сївїїѣ зндѣ инспекторъ де шї пз есте ашезат къ декрет, тотъшї дпнїнс де драгосте че о аре кътръ тїперїтеа сколаръ шї пдтрънс де дїрегъторїа каре іа дпкредїндато овщеа, де шї пз аѣ авзт нїчї о їнстръкдїе прескрїсъ, ел тотъшї аѣ стързїт атъта пентръ скоалеле де аколо, де астзїї кътезъм а зїче, къ дппрївїпнда черчетърїї скоалеї шї а рѣндзїелїї вѣне нїчї о комзпъ дпн патрїа поастъръ пз дптрече Селїшеа, ачї првчїї шї првчїеле къ сзтеле вїп ла скоалъ їарна шї вара шї се адапъ де дпвдътъра твдтзїторѣ. Чїне а фост

vreodată la vreză examen din Selişte, ачела не ва да тот дрептъл деакъ лъдъм пре зп върват, каре ши аз agonisig merite din пэрта-rea de грижэ а скоалеи ши де ла каре пэтем днкъ пълт ащепта, ши ачест върват есте Дзмітрэ Хёрда.

Сивііш 16 Октом. Пэктеле не лъгъ каре се дивъртеще астызі дипломация, челе де кьпетеніе сънт: днпрезпареа Принципалелор данзбіане, окзпация Принципалелор ачестор prin ошїрїле аз-стриаче, ши казса Неаползлі. Пэктъл чел дїптыш се vede хотърът, адекъ къ днпрезпареа Принципалелор нэ се ва фаче. Шеле газете ворбеск къ пэмаі Рэсія ши Франція нэ сънт противнїче tendinței ачестей. Газетеле енглезешї прївеск ачеста днпрезпаре ка де де-пълт деслегатъ, саъ днпропатъ, дэпъ днкредингареа че о фаче „Обсерверзл“ нэ а врэт гвернзл енглезеск нїчї оdatъ съ азъ чева деспре днпрезпареа Принципалелор, ши къ нэ ва маї фї ворбъ де-спре ачееа.

Кътї пентрэ окзпация prin Австриачї, „Correspondința аз-стриакъ“ се пропънчїе асэпра днпрезпарей де дрепт а окзпацией Принципалелор дн модъл зрмъторїш. „Фоїле парїсіане се окзпъ преа зелос къ дзрътоареа окзпацие а Принципалелор данзбіане prin деспърдемїнте де трэне днпъртещї азстриаче. Спре ашеза-реа дреаптъ а фаптеї пої адаздем делок ачї, че се паре къ ігно-реазъ жърнале франгозешї, къ ши трэпеле тэрчешї цїп окзпате пърці молдо-ромъне, ши къ пресенция лор аколо есте ексайт дн-темеїатъ тот prin ачеле motive де дрепт, ка ши а арматеї ч. р. Стрънс дэпъ асемене тїтлэ де дрепт се десвінэ дзрътоареа пре-сенцие знеї флоте рецешї а Марей Британїей дн апеле марей негре дн контра прескрїселор стрїкте але артїкълзлі де адаос трансіторїш ла трактатъл де паче дела Парїс дїп ³⁰/₁₈ Мартїе.

Фачъ къ фаптеле ачесте паралел кэргътоаре, днтемеїате не концентъл де дрепт конгльсїтор ал Австрией, Марей Британїей ши ал Дпалтеї Порці, трэвэе къ дрептъл съ не прїндъ мїнзнеа, къ преса франгозескъ алеце пэмаї зна сїнгъръ дїптрэ ачесте ши вор-беше де еа къ недесвіновъцїтоаре недкредере, знде дїп контрэ тот ачееа сїнгъръ казъ а ръмъперей тот деодатъ ачелор треї пэ-терї дн посїция лор мїлітаръ дн Молдова ши Ромънїа прекум ши дн Понт о дескрїе ка недисемнатъ ши фъръ нїчї о пэсаре.

Трактатъл де паче дїп ³⁰/₁₈ Мартїе есте спре порочїре дн ва-лор ши печетлзїт. Німїнеа, пої съптем конвінші, кьцетъ ла ачееа, ал атїнче, нїчї о пэтере нэ вреа съ се съвтрагъ дела дїспозїціле лзі. Де че се маї лэкръ днкъ астызі, ачееа есте сїнгъръ рьндзіала ши рьндзл ла пэпереа дн лэкраре а дїспозїціелор лзі. Ачесте нэ азъ фост прїчензте де конферїнца дела Парїс алфелїш, декът къ ко-місарїї азъ съ теаргъ ла Константінопол, кэм ва фї дестъл де департе пъшїт дешъртареа днчеатъ а терїторїзлі тэрческ дн пэ-тереа артїкълзлі 31 ал трактатълзлі дїп ³⁰/₁₈ Мартїе, ши къ комісія поате лега сосїреа са дн Бзкзрешї къ тотала днчетаре а окзпацией тїмпоране армате, прекум ши къ пэпереа дн лэкраре а артїкълзлі 20 дн прївїнда ректїфикаціей гранїцей молдовене. Ректїфикація гранїцей молдовене нэ пэмаї къ нэ са пэс дн лэкраре, чї еа есте дн чеартъ. Есте кзпоскът, къ Рэсія рефэсъ дареа Болградзлі ши а іпсълелор шерпїлор, дн време че челелалте гверне, маї къ сеатъ ачеле че сънт маї есенціал інтересате ла реглареа дн-трэвэрїї гранїції, стаъ не ачееа дн пэтереа днкеїерїї пъчїї.

Кэм къ prin о солепелъ днкеїере де паче ашезателе дїспо-зїції де гранїцъ терїторїале сънт пэмаї зп лэкръ латерал, зп пэкт събордїнат ла пэпереа дн лэкраре, ла днкзркътэра пъчїї дїп кон-тра дешъртэрїле терїторїзлі де трэпеле саъ флотеле пэтерїлор аїате — каре дела корчерпїнтеле съзерап орї съзерап нэ се чер нїчї дореск — есте зп пэкт де дїкзсіе дн лінеа дїп тьїш, кэм къ апої афаръ де ачеста се чере маї пайнте де тоате делътэрареа пэмаї а знеї окзпациї, каре се съсїне кз асемене консеквенціе, ачеста есте о интернаціонал лоїкъ ла каре пої нэ не пэтем днкіна.

Астфелїш се вазеазъ дзрътоареа окзпацие а принципалелор prin трэпеле Австриаче тот не ачеле motive де дрептърї, прекум ши чеа тэрческъ, тот пре ачеле ка ши марїтіма марей негре а Марей Брита-ніе. Нэ дїп недкредере кътрэ Рэсія, чї не темейл релацилор де дрептърї, каре prin гълчевїта регларе а гранїцей днкъ стъ дн-

пайнте, ретъп трэпеле ши флотеле ачелор треї пэтерї пентрэ акзта дн пэрдїле ши тэрїле, пре каре азъ де але дешърта негрешїт кэм вор фї ашезате гранїціле терїторїзлі отоманїк.

Лїчеа афлэ посїция фїналъ а арт. 31 ал трактатълзлі дела Парїс дїп ³⁰/₁₈ Мар. днтрэга аплїкаре, каре — дэпъ днтемеїереа prin-ціпзлі (дэпъ скїтвареа ратїфикаціелор) „кът се поате маї кзрънд“ съвърші дешъртареа — априат афїце:

„Термінеле ши мїжлоачеле пэперїї ла кале, вор фаче обїектъл днделецерїї днтре дпалта поартъ ши днтре пэтерї, акърор трэне цїп окзпат терїторїзл.“

Дпалта Поартъ есте днсъ пентрэ асемнатъл термін саъ маї бїне ашънаре къ тотъл днделеасъ.

Деакъ пої ам доведїт кэмкъ дзрътоареа пресенцие а трэпелор ч. р. ши челор тэрчешї дн принципате асеменеа флотеї Марей Бри-танїей дн Марееа неагръ се вазеазъ не зп темейш де дрепт, азпчї де ачї зрмеазъ къ чеа маї маре ліпсъ, къ еа ва днчета дн ачееа зї, дн каре motївзл де дрепт ва фї днлтэрат, адекъ кънд ва фї дн-трэбареа де гранїцъ рьндзігъ ши днтемеїатъ. Рьндзіала тревїлор дїп лонтрэ прекум ши фїторїзл рецїм ши констїтудїа Принципалелор, нэ атърна де ачесте, ши пэртїпїреа каре о аре гвернзл ч. р. пентрэ просперїтатеа ши лінїшеа церїлор вечїне, о ва днгърї дн дндел-ецереа претїнеаскъ къ челелалте пэтеві марї, ши деосевїт къ дн-палта Поартъ, фъръ съ се дедзкъ де ачї връп motїв пентрэ пре-лэпїреа окзпацией. —

Че се атїнче де ал треїлеа пэкт, адекъ деспре днкзркътэра къ Неаползл, ачеста се vede къ нэ са ашезат днкъ, къчї ределе Неаползлі нэ вреа съ днгъдзіе нїмїка дїп дрептъл съъ де съве-ран, ши пэтерїле дшї вор рекіета амбасадорїї фрѣпгънд релациеле дїпломатїче днтре еле. Дн прївїнда казсеї ачестей са ескат дн-тре пэтерїле апэсене о неддделецере, ши газетеле енглезешї атакъ не Франція фъръ крэцаре днтратьта, дн кът ачеста а фост сїлітэ а словозі о потъ, каре о днпъртъшаще „Монїторїзл“ дн зрмъторїзл кзпрїне: Де о време днкоаче днпрештїе деосевїтеле фой енглезешї зрчїоасе калъмнїї асэпра гвернзлії франгозеск. Пої кзпоашем апрещїреа каре днкзръзър лївертатеа пресеї дн Ан-гліа. Днсътпънд пої даръ девїадїеле лор, врем пэмаї съ кїемъл сїпцъл съпътос ал попорзлії енглезеск асэпра знеї сїстеме, каре тэрвэрънд днкредереа днтре амъндое гвернеле, ар цїнта а дес-віна дое нації, а кърор легътзїнцъ тотъшї есте чеа маї вэпъ га-ранціе пентрэ пачеа лзтеї.“

Днтъмплърї де зї.

* Жърналзл пэміт „Magazin пентрэ літератэра стрїпъ“ ре-продъче зп артїкъл дїптръп Жърнал Американ, каре се декїаръ дн деовше дн прївїнда даторїлор де ресвоїш але тэтор стателор крешїне. Ачест артїкол а дндемнат не Редакція „Magazinзлі“ ал пэбліка, ка пре зп „кзрїос статїстїк.“ Даторїїле пэбліче але Націлор кре-щїне дїп Еуропа ши Амерїка, зїче ачел артїкъл фак 8,861,694,000 доларї (талерї американї). Дїптръчестїа 8,000 мїліоане сжнт да-торїї де ресвоїш, каре азъ де а ле пльтї генерациїле де фачъ ши челе зрмътоаре. Дн апл 1852 а фост сжма капїталзлі елокат ал тэтър-пор банчелор дїп лэте 781 1/2 мїліоане доларї; даторїїле де ресвоїш днтрек аша даръ ачестъ авере колосалъ къ зече пърці. Кз рес-воїзл ачест дїп зрмъ с'а маї адозгат днкъ ла сжма де маї пайнте 1,000 де мїліоане доларї даторїе де ресвоїш похъ. Аша пъшеще даръ крешїнътатеа песте прагъл жшътъдїї ал 2-леа а секлзлі ал 19 къ о даторїе де ресвоїш непльтїгъ де 9,000 мїліоне доларї, не сокотїндсе алте тэрвнцїшзрї. Днсъ ачесте 9,000 мїліоане да-торїе де ресвоїш нэ репрезентеазъ нїчї декъм тоате кжте а мїстзїт ши а пэстїїт ресвоїзл веакзлі трекут, фъръ пэмаї кїар о парте дїп даторїїле не пльтїте ши фькзте не конгъл попорзлії. Інтереселе аналеле, че вїп а се пльтї пентрэ челе 9,000 мїліоане къ 5 ла сзтъ фак о сзъмліцъ де 450 мїліоане доларї. Афаръ де ачеста маї азъ днкъ челе 43 де статърї independїнте але фамїліей чей марї а нації-лор чївїлісате де а маї пльтї не тот апл 866 мїліоане доларї пентрэ армїїле лор челе де не зскат ши де не апъ, ши тоате ачесте нэ се фак пентрэ алт чева декжт пэмаї пентрэ фїка ресвоїзлі. Ачестъ сзтъ е маї маре декжт капїталзл пльтїт ал тэтърор банчелор

жъмеі къ о 100 милионае доларі, еа е асеменеа прецълзі тѣтрор еспортелор дін Англіа, Франціа ші статъріле зпте дін Америка, ші фаче пе лесне 50 ла сѣтъ а еспортърілор тѣтрор попоарелор пѣмжптълзі; еа фаче де дозъорі атѣта кѣт фак венітъріле пѣмжптълзі Англіеі, ші дитрече венітъл чел кѣрат ал манѣфактърілор кредіптъгдіі. Еа кореспонде пльдіі анзале а 4½ милионае лѣкръторі де пѣмжптъ; сокотіндѣсъ фіеѣше кареле къ 200 доларі, еа ар фі де ажънс а аконері дін депліи спеселе пентрѣ клѣдіреа дрѣмърілор ферекете дитр'о дістанцъ де 45,000 милѣрі, калкѣлжндѣсъ 20,000 доларі пентр'ѣн міл. Ачеста е дѣлп о сокотеалъ фѣдітвѣ ресълтатѣ даторіілор де ресвоіѣ пентрѣ попоареле кредіптъгдіі дн ѣнзл мѣмжптъріеі 1856.

Прінчипателе дела Дѣнъре.

Nota чіркъларъ а гѣбернълзі Ототан

Дн прівінда днпрезпъріі Прінчипателор данъбіане.

(Днкіере).

Съ тречет ла а доза дитреваре.

Днпрезпареа амѣлор Прінчипате, дн прівіреа интересълзі Църіі ротънеціі ші ал Молдавіеі, де асемене есте сѣпъсъ ла серіоасе дебатері.

Де кѣнд ачесте дозъ Прінчипате сѣпт алътърате къ імперіал ототан, дналта Поартъ, аѣ гарантат фіекързіа дін еле о адміністратіе націонал ші independentъ, каре прінчипіѣ ші асгъзі с'аѣ рекъпоскѣт де трактатѣ де Паріс. Оаре асгъ адміністратіе неатърпатъ есте рекъпоскѣтъ пѣмаі дн прівіреа імперіалзі, сѣѣ ші дн прівіреа фіекързіа дін дозъ Прінчипате? Че сѣ атіпде де поі, поі кредет къ асгъ неатърпаре адміністратівъ есте кѣпоскѣтъ атѣт дн прівінда фіекързіа дін дозъ провинціі, кѣт ші дн прівіреа Търчіеі.

Попоаръле ротъне ші молдаве, де ші днпрезпате дін а лор днчепѣт, де зече секълі, аѣ формат націоналітѣдіі дн парте, корпърі деосевіте, депрінсе а фі депърдіт адміністрате, авънд фіекаре зп шеф, а сале леці, дитр'ѣн кѣвѣнт а са націоналітате осевітъ. Оаре днпрезпареа н'ар фі о кѣлкаре а ачестзі прінчипѣ, оаре еа н'ар фаче сѣ пѣардѣ ачестѣ емзлатіе, прекъм ам зиче фрѣдеаскъ, каре с'ар да алтеіа? Нѣ е де дндоеалъ къ, зпзл дін Прінчипате днкорпорат къ алтъл, ва траде къ зпзл самъ тоате фолоаселе, де каре еле пѣлп акъм се вѣкъръ прін а лор інстітѣдіе партікъларъ ші націоналъ.

Ръзл каре сѣфере днкъ локзіторіі ачестор дозъ провинціі, ціне де касе неатърпате де а лор адміністратіе депърдітъ, де непотрівіреа кондіцілор класелор соціетѣдіі, ліпса зпѣі адміністратіі дрепте ші непъртініторѣ ші кѣтѣва алте днпреціѣрѣрі політїче сѣпт ачеле, каре аѣ дитързіат пропъшіреа моралъ ші материалъ а ачестор дозъ църі. Кѣ тоатъ асгъ старе а лѣкрърілор каре треѣзе а се ревідзі ші днвзптъгдіі, амѣле Прінчипате аѣ авѣт пѣлп акъма о десволтаре фоарте днсетпатъ дн а лор кондіціе соціалъ. Гречіа, деаръ неатърпатъ ші релатів таі пѣтернікъ декът фіекаре дін Прінчипате, пѣлп акъм н'аѣ пѣтѣт сѣ ажънгъ ла градъл ферічіреі, де каре фіекаре дін еле асгъзі се вѣкъръ сѣв а еі деосевітъ адміністратіе.

Сербіа, есте зп есетпъл фоарте ведерат. — Еа аре пѣмаі жѣмѣтате дін днпопорареа Църіі ротънеціі, ші дозъ треімї дін днпопорареа Молдовеі, ші къ а еі леці, еа трѣіеѣше ферічітъ ші пачнікъ, авънд дн фрѣптеа са зп гѣберн пѣтернік ші націонал.

Цѣара ротънеаскъ ші Молдова днлокзіте къ лецізірі, каре ар дндестъла интереселе деосевітелор класе а зпзі гѣберн, ка кѣм ам зиче патриархал, ар фі фіекаре дін еле атѣт де ферічітъ ка націіле каре сѣпт мічі ка соціетѣдіі, дар пѣтерніче прін позіціа че ле дѣ дрептъл пѣлп ші каре таі алес трѣеск сѣвт еціда сѣкѣтоаре а зпзі стат маре.

Дрепт ачѣеа, поі кредет къ днпрезпареа амѣлор Прінчипате нѣ есте кондіціа темейнікъ а ферічіреі лор ші о невоіе адеѣратъ пентрѣ еле. Прекъм ам зис, се кѣвіне а кѣзта аізреа ісворъл релелор каре еле сѣферъ, ші прін алте мѣжлоаче а фаче сѣ сече ачеле каре депліи ар префаче о старе а лѣкрърілор де секълі днфіндате, каре ар лѣпчезі легътъріле че ле леагъ къ Търчіа ші сѣпт пѣтереа імперіалзі, прекъм ші ферічіреа ачестор дозъ провинціі.

Деакъ пѣтеріле амїче ші аліате, вор черчета віне асгъ дн-треваре къ ачел спіріт пѣтрѣнзѣторіѣ ші віневоіторіѣ, кареле леа кондѣс дн днтревареа Оріентълзі, атѣнчї ка ші поі еле вор ведеа къ днпрезпареа а дозъ провинціі, нѣ пѣмаі къ днѣдѣоѣеаъл вѣрѣн фолос пічі пентрѣ интересъл імперіалзі, пічі пентрѣ ачел ал Молдо-ротънілор, чї еа аре се продѣкъ пѣдндетѣпърі пентрѣ амѣе пѣрдіі, ші прін зѣтаре днвѣлзірі пентрѣ Езропа дн генерал.

Де ар фі а се зріі дн Прінчипате о арміе каре сѣ фіе ка о авангардъ а арміеі імперіалзі, оаре нѣ с'ар пѣтеа комбіна днпрезпаре де сістемъ мілітаръ, каре прін аранжаменте че с'ар фаче, с'ар пѣне дн діспозіціа апѣрѣреі комъне а імперіалзі? Прінчипѣл зпѣі днделѣцѣрї асѣпра сістемълзі де апѣраре генералъ, фінд превъзѣт ші статорнічіт прін актъл конгресълзі де Паріс, поате фї аплекат пе о базъ таі днтінсѣ ші таі комфортъ къ дорінда де а фаче о пѣтере апѣрѣтоаре пентрѣ Търчіа езропеанъ.

Де асемене, сістемъл днпрезпѣреі де ватъ, де поѣе, ші де телеграф, лесне се поате статорнічі, фъръ ка сѣ фіе пентрѣ ачѣаста невое а днтревзінда о префачере тоталъ дн реціментъл гѣбернементал а дозъ провинціі.

Трактатѣ дін 30/18 Мартіе аѣ статорнічіт, пентрѣ реформа че аре а днтродъче дн Прінчипате, прінчипѣл де а консѣтъзі дорінделе амѣлор попоаре. Дналта Поартъ, аѣ днделес ші днделѣе асгъзі къ прін ачѣастѣ стінзлатіе, нѣ сѣ'днделѣе декът о ревісіе а регъламентелор органїче, адекъ: днвзптъгдіреа інстітѣділор ачестор дозъ църі, дитр'ѣн мод а фаче гѣбернѣріле лор статорніче ші пѣтерніче, ші адміністратііле лор дрепте ші регълате. А консѣтъзі вотърїле амѣлор църі асѣпра рецімълзі гѣбернълзі лор, ші прін зѣтаре асѣпра рапортелор лор къ імперіал а кързіа ді сѣпт васале, ар фі тот атѣта ка ші а статорнічі зп прінчипѣ, зп днчепѣт, каре дѣлп пѣререа поастрѣ, н'ар фі комфорт къ ідеіле консерватїве але пѣтерілор марї езропене.

Гѣбернъл Сѣлтанълзі, къ пѣрере де рѣѣ веде о десвінаре де опініі днтре дѣпсъл ші зпзі дін ал сѣі аліаціі, дар днкредіптъндѣсе дн а лор кѣдет дрепт ші лоіал, ші воінд сѣ деіе днкъ о проѣѣ де а са консідѣраціе пентрѣ дншїі, ел нѣ воѣеѣе сѣ деѣ зпѣі рѣѣзъ пѣ-влік дн ачѣаста днтреваре прін Ферманъл де конкіетареа Диванърілор ад хок, къ а кързіа проіект, пе днделетнічіт акъма ші каре песте пѣдіп дн вом днпѣртъші репрезентанцілор сѣвскрііторї аї трактатълзі генерал. Де пе акъм сѣптем днкредіпдаціі къ кабинетъл де... (пѣмеле кабинетълзі) прецївд къ тот дрептъл асгъ проѣѣ де днкредере а дналтеі Порціі, нѣ пе ва реѣзъа прін а лзі конлѣкѣре, де а кѣпѣта зп ресълтат комфорт къ дорінделе ші пѣтем зиче, къ дрептъріле поастре? Чѣеа че таі алес воім ші ачѣеа деспре каре таі алес веі стѣрзі пе лѣнгъ гѣбернъл де... есте а сѣпъне ачѣаста днтреваре, каре де апроапе се атіпде де интереселе ші де дрептъріле кърдіі імперіале, нѣ ла о кѣвзїре пѣвлілъ де адъпѣрі, каре днкъ нѣ сѣпт депрінсе ла ачесте марї дезватерї політїче, чї ла черчетареа серіоасѣ а пѣтерілор, ші де а хотърж днтревареа таі днвїнте де а кѣдеа са дн domnia patimilор де ажънс тѣрѣрате ачестор дозъ попоаре, каре прін а лор крѣщере соціалъ, ар пѣтеа префера зтопїі таі пѣлп декът реалїтатеа. —

Веці днпѣртъші ачѣастѣ депешъ Домнълзі, ші де ва чере ѣ веці да ші копїе 19/31 Ізліе 1856.

Пѣблїкаре

Сѣ фаче де шїре, къ репрезентанціа (епїтропіа) сѣ. Бісерічіі чѣі марї ортодоксе, къ храмъл Сѣмїтълзі Іерархъ Ніколае, дін Брашовѣ воѣеѣе а да дн арѣндъ къ лідітаціе (ла мезат) тошіа Бісерічіі, Какалекїі векі ші Рѣда Барѣлзі, афлѣтоаре дн Цара ротънеаскъ дн жѣдецъл Бзѣлзі, ші хотърѣе, ка ачѣаста лідітаціе сѣ се факъ ла каселе бісерічіі сале дін Брашовѣ дн 11 Ноѣмвріе а. к., адекъ Дѣмінекъ а патра зі де сѣрѣѣтоареа Сѣінцілор Архангелї Міхаїл ші Гавріїл.

Пентрѣ ачѣіа дорїторїі де а лза дн арѣндъ нѣміта тошіе, дн-дѣстраціі къ кавзіоанеле кѣвінчоасе, ворѣ віне вої а остенї пе зіоа сѣсѣ днсетпатъ ла локъл хотържѣ дн Брашов, знде днвїнте де лідітаціе ворѣ авѣа прїлежѣ къ тоатъ днлеспїреа де а четї кондіцііле арѣндѣтрїі.

Брашовѣ дн 30. Септемвріе 1856.

Репрезентанціа бісерічіі.